

Theorie en lastige woorden les 2 – blad 1

Doel: Om te lezen

Goedkoper speelgoed komt vaak uit een lagelonenland als China.

Goedkoop produceren

Wedden dat een deel van jouw spullen in China is gemaakt? Made in China, staat er dan ergens op. Vroeger werd bijvoorbeeld een telefoon in Nederland gemaakt en in Nederland verkocht. Toen ontdekten bedrijven dat arbeiders in China en andere Aziatische landen hetzelfde werk voor veel minder loon doen. Landen waar de lonen laag zijn, worden **lagelonenlanden** genoemd. Als een fabrikant zijn arbeiders minder

loon hoeft te betalen, worden zijn producten goedkoper. Dan kan hij ze ook goedkoper verkopen. Daarom is het voor veel bedrijven aantrekkelijk om hun producten in lagelonenlanden te laten maken. Ze zetten daar fabrieken neer. De producten die ze daar laten maken, worden over de hele wereld verkocht. Wanneer bedrijven zich verspreiden over de hele wereld, heet dat **globalisering**.

het lagelonenland

Een land waar de lonen van arbeiders laag zijn.

de globalisering

Dit zeg je van bedrijven die in allerlei landen fabrieken en kantoren hebben.

zich vestigen

1. Ergens gaan wonen. 2. Bevinden.

Veel mensen in een groot land

Heb jij een broertje of zusje? In China hoef je die vraag niet te stellen. Daar zijn de meeste kinderen enig kind. Dat zit zo. In China wonen bijna anderhalf miljard mensen. Al die mensen hebben voedsel, drinkwater, werk, huizen, onderwijs en andere voorzieningen nodig. Om te zorgen dat de bevolking niet te hard groeit, bedacht de Chinese regering in 1979 een plan, de

eenkindpolitiek. Gezinnen mochten voortaan nog maar één kind hebben. Een bevolking groeit als er meer mensen geboren worden dan er doodgaan. Een bevolking groeit ook als er meer mensen het land binnenkomen dan er naar het buitenland verhuizen. Als een bevolking te snel groeit, kunnen er allerlei problemen ontstaan. Dan spreek je van **overbevolking**.

De Chinese regering maakt reclame voor gezinnen met één kind.

de eenkindpolitiek

Een maatregel waarbij ouders maar één kind mogen hebben.

de maatregel

Besluit over hoe iets wordt opgelost of veranderd.

de overbevolking

Dit zeg je van een gebied als er zoveel mensen bij elkaar wonen dat het problemen geeft.

Theorie en lastige woorden les 2 – blad 2

Doel: Om te lezen

In Afrika wordt gewerkt voor China.

Honger naar grondstoffen

Om een mobieltje te maken, heeft een fabriek niet alleen arbeiders nodig, maar ook grondstoffen. Nu zijn er in China arbeiders genoeg, maar niet voldoende grondstoffen. China moet daarom grondstoffen importeren uit andere landen. De belangrijkste grondstof is aardolie. China importeert aardolie vooral uit het Midden-Oosten. Andere grondstoffen komen voor een groot deel uit Afrika. Dat werelddeel is erg rijk aan

grondstoffen. In snel tempo worden daar bossen gekapt. Het hout wordt aan China verkocht. In mijnen worden **delfstoffen** als koper en tin uit de bodem gehaald. Met de verkoop van grondstoffen aan China wordt veel geld verdiend. Dat geld gaat meestal naar een kleine groep mensen die de macht heeft. Ze hebben vaak geen of weinig aandacht voor schade aan het milieu.

de delfstof

Een grondstof die uit mijnen komt; delven betekent graven.

macht hebben

Veel invloed hebben op dingen.

Honger naar energie

Zonder energie werkt geen fabriek. Een industrieel land als China heeft enorm veel energie nodig. Het land verbruikt meer dan 20% van alle energie op aarde. De meeste energie komt uit elektriciteitscentrales die met steenkool worden gestookt. Steenkool geeft veel luchtvervuiling. Daarom bouwt China grote stuwdammen. Daarin zitten **waterkrachtcentrales** die met behulp van waterkracht

stroom maken. Het voordeel van een waterkrachtcentrale is dat hij niet vervuult. Bovendien raakt waterkracht nooit op en steenkool wel. Energie die nooit opdraakt en geen vervuiling geeft, heet **duurzame energie**. Ook met wind en zonlicht wordt duurzame energie opgewekt. Wind laat windturbines draaien. Zonlicht maakt elektriciteit in zonnepanelen of warmt water op in zonnecollectoren.

De Drieklovendam in de Chang Jiang-rivier is de grootste ter wereld.

de stuwdam

Een muur in een rivier die water tegenhoudt. Met de kracht van dat water wordt energie opgewekt.

de waterkrachtcentrale

Een fabriek die elektriciteit maakt met behulp van waterkracht.

de duurzame energie

Energie die geen vervuilende brandstoffen gebruikt, zoals wind, water en zonlicht.

de windturbine

Een moderne windmolen die stroom maakt met windkracht.

de zonnecollector

Een apparaat waarin water heet wordt door de warmte van de zon.